

**Резюме на проект по Фонд „Наука“ № 25016 – Конкурсна сесия 2016:
„Серумни биомаркери на възпаление при пациенти с остра екзацербация на
хронична обструктивна белодробна болест“
Ръководител: доц. д-р Валентина Димова Димитрова, дм**

Хроничната обструктивна белодробна болест (ХОББ) е една от трите най-чести причини за смърт в световен мащаб. По статистически данни над 3 милиона смъртни случая са регистрирани през 2012 г., което прави около 6% от всички смъртни случаи по света. Екзацербацията е неизменна част от естественото развитие на ХОББ и е отговорна за увеличен брой непланирани хоспитализации в интензивни структури, което генерира значителни разходи, натоварващи здравната система. Честите обостряния ускоряват прогресията на заболяването, вследствие на което тези пациенти имат по-бързо влошаване на белодробната функция, по-лошо качество на живот и намалена физическа работоспособност. Дори след отшумяване на обострянето, респираторните, физическите, социалните и емоционалните нарушения могат да продължат за по-дълъг период от време. Лечението на ХОББ е насочено към намаляване на честотата и тежестта на екзацербациите, подобряване на качеството на живот и намаляване на разходите. В патогенезата на ХОББ са включени серия от клетъчни и молекулярни процеси, задвижвани от цитокини, хемокини, растежни фактори, оксидативен стрес, апоптоза, дисбаланс на протеази-антипротеази и хронично увреждане на тъканите. Многофакторният характер на патогенезата предполага, че голям брой молекули биха могли да служат като биомаркери, показателни за различни аспекти на заболяването като например наличие или степен на белодробно увреждане, белодробно или системно възпаление и съпътстващи заболявания. С-реактивният протеин и прокалцитонинът безспорно остават най-широко използваните биомаркери на възпалението, въпреки това търсенето на иновативни такива, които могат да се използват в клиничната практика продължава. Настоящият проект има за цел да изследва корелацията между SAA (серумен амилоид А), TGF beta 1 (трансформиращ растежен фактор бета 1), SP-D (повърхностно активен протеин D) и клиничния ход на заболяването при пациенти с остра екзацербация на ХОББ. Разработването на подходящи биомаркери е от съществено значение за обогатяване на съвременните познания в областта и откриването на индивидуализирани терапии, които биха съчетавали подобрена клинична ефикасност за пациентите във всеки от фенотиповете на ХОББ.

Очаквани резултати:

1. Събиране на данни за протичане и изхода на екзацербация на ХОББ в България;
2. Оценка на възпалителни маркери – SAA (серумен амилоид А), TGF beta 1 (трансформиращ растежен фактор бета 1), SP-D (повърхностно активен протеин D) и роля в клиничната практика при пациенти с остра екзацербация на ХОББ;
3. Анализ на установените резултати в контекста на диагностичния и терапевтичен подход, с оглед модификация на рисковете от нежелани фатални и нефатални инциденти.